

Dertil kommer, at det i de vestlige demokrati-er vel er et grundfæstet princip, at indgreb over for et individ kun kan retfærdiggøres, såfremt det sker til varetagelse af samfundsmæssige interesser, der klart overstiger hensynet til individets integritet, altså hvor der er tale om meget alvorlige sygdomme, som det kan være meget vanskeligt eller umuligt for den enkelte at beskytte sig imod, fordi sygdommen spredes f.eks. gennem luft, gennem fødevarer eller gennem vandet. Det er jo ikke det, der er beskrivelsen af hiv og aids; det er på anden måde, det overføres, og derfor er der ikke tale om, at man med føje kunne bruge en argumentation som den, jeg forstår der lå i forespørgernes hensigt.

I Danmark har alle mulighed for at få foretaget en hiv-test, og det er meget få, der på opfordring siger nej. I 1996 blev der i Danmark foretaget knap 170.000 frivillige hiv-test. Hertil kommer de test, som foretages i forbindelse med donorvirksomhed.

Så lidt om oplysningsindsatsen. Det er som bekendt Sundhedsstyrelsens opgave at initiere og koordinere den samlede indsats mod hiv og aids og at forestå den statslige informationsindsats. Der er på finansloven i år afsat godt 13 millioner kroner til Sundhedsstyrelsens oplysningsarbejde. Hertil kommer tilskuddene til de grupper og institutioner, der er redegjort for i bemærkningerne til finanslovforslaget, og dér er der i år afsat statslige midler på i alt 31 millioner kroner til aids-oplysningsarbejdet.

De frivillige organisationers meget engagerede indsats i det forebyggende arbejde er af uvurderlig betydning. De frivillige organisationer har direkte kontakt med de primære målgrupper og kan ad den vej få etableret den medmenneskelige dialog, som er nødvendig, når der skal motiveres til en adfærdændring.

Den direkte personkontakt gør også organisationerne særlig egnede til at stå for den psykosociale indsats, som er nødvendig både i relation til smittede og syge og i relation til deres pårørende. En del af de statslige tilskud til disse organisationer bliver også anvendt til psykosocialt arbejde, og jeg tror, der er almindelig enighed om, at det har meget stor værdi.

Af de grupper, der er optaget på finansloven, skal jeg f.eks. nævne den landsdækkende aids-telefonservice AIDS-linien, som blev etableret i 1987, altså for ti år siden, og hvortil alle borgere kan ringe og få besvaret spørgsmål om hiv og aids. AIDS-linien har mellem 13.000 og 14.000 rådgivningssamtaler om året. Det viser, at det

stadig væk er meget vigtigt, at der er et sted, hvor mennesker helt anonymt kan ringe og få rådgivning eller måske bare give udtryk for deres utryghed.

Jeg vil også nævne Stop AIDS-kampagnen, hvis målgruppe er mænd, der har sex med andre mænd. Specielt kampagnens opsøgende virksomhed forudsætter et kendskab til målgruppen, som netop denne organisation er i besiddelse af.

Så jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at den blanding af indsats, der finder sted på det officielle plan, nemlig Sundhedsstyrelsen, og alt det, som de frivillige organisationer kan og systemerne ikke kan, tilsammen giver en god dækning.

Kontakttopsporingen er også et vigtigt supplement til den øvrige forebyggende indsats og sker i et vist omfang under den rådgivning, som de praktiserende læger og andet professionelt personale giver. Formålet med kontakttopsporing er jo dels at bryde smittekæderne, dels at rådgive de smittede.

Når en læge konstaterer, at et menneske er hiv-smittet, er det vigtigt, at der også etableres kontakt til den smittedes seksuelle partnere. De skal også have tilbud om vejledning og undersøgelse. De skal have tilbud om behandling, hvis det er relevant og muligt.

Hiv-smitteopsporingen handler i første række om at skabe et tillidsforhold mellem rådgiveren og den smittede og må også af den grund bygge på princippet om frivillig medvirken. Udtrykket kontaktrådgivning illustrerer vel egentlig meget godt den optimale situation.

Det drejer sig først om at få skabt en åben og tillidsfuld kontakt til den smittede, som ofte befinder sig i et følelsesmæssigt kaos efter at være blevet oplyst om, at man er smittet. Dernæst skal det gennem rådgivning sikres, at den smittede ikke selv dyrker usikker sex fremover, at en eventuel partner rådgives om sikker sex og tilbydes test, og at personen kontakter andre tidligere partnere.

De fleste ønsker, og det synes jeg er meget forståeligt, selv at foretage denne kontakttopsporing, hvor det kan lade sig gøre; det vil sige, hvor der ikke er tale om f.eks. en helt ukendt partner.

Det er vigtigt at gøre sig klart, at succesraten for kontakttopsporing ikke er afhængig af, hvor mange smittede der opspores, men derimod af, om rådgivning og vejledning fører til en adfærdændring både hos de smittede selv og hos de ikkesmittede, som har været udsat for en smitterisiko.